

åt ö. och s., och Chacoslätterna ha obetydliga vattendrag, torrskogar och öppna, torra slätter. Låglandsdelarna äro glest befolkade och föga uppodlade. I n. äro de stora skogarna ännu orörda. De många flodstationerna äro blott uppsamlingsorter för kautschuk. »Mellanlandet» har ett fåtal ännu blomstrande indianmissioner, ss. Asunción vid Rio San Miguel. Chacoslätterna äro i huvudsak jaktmarker för indianstammar. Berglandet är B:s egentliga odlingsområde, och dess betydelse som landets kulturcentrum befästes genom där förekommande värdefulla mineral. I Östkordillerans paleozoiska skifferavlagringar ha yngre eruptiver trängt fram (troligast under äldsta delen av tertiärperioden) och där givit upphov till mycket rika mineralgångar, innehållande företrädesvis silver och tenn men även guld, koppar, antimon, bly, volfram m. m. Talrika städer ha uppstått i öde omgivning på punan vid gruvorna: Potosí och Huanchaca (silver), Oruro (silver, tenn), Poopó (tenn), Corocoro (koppar) m. fl. B. lämnade 1922 nära en fjärdedel av hela världsproduktionen av tenn.

B:s *ekonomiska utveckling* hämmades mycket genom avstängningen från havet, men järnvägar gå numera ned till hamnarna i Chile och Peru (Antofagasta, Arica, Mollendo). Järnväg till Argentina är under byggnad. I n. äro de stora floderna segelbara upp till foten av Anderna, Madeiraflodens fall vid brasilianska gränsen kringgås genom järnväg.

Handeln omfattar införsel av europeisk-amerikanska industrivaror, export av malmer och kautschuk. B:s export utgjorde 1921: tenn 112 mill. bolivianos, silver 16,152 mill., kautschuk 7,578, koppar 6,167. Budgeten upptager för 1922 35,854,705 bolivianos inkomster, 40,015,022 bolivianos utgifter. Guldmyntfot infördes genom en lag av 14 sept. 1906. Myntenheten är boliviano = 100 centavos (12 $\frac{1}{2}$ bolivianos = 1 pd st.).

Befolkningen utgöres till sin huvuddel av indianer: på högslätten de gamla kulturfolken aymara och quechua, som utom jordbruk idka boskapsskötsel (får, lama, alpaca) eller arbeta i gruvorna, på låglandet toba, chiriguano m. fl. på Chacoslätterna, chiquitos och guarayos i mellanlandet, i skogslandet mojos, sirianos m. fl., som av de vita kautschuksamlarna hållas i hårt arbetslaveri. En mellanställning mellan indianer och vita intaga halvbloden, cholos, som alltmer arbeta sig fram. De vita (13 % av befolkningen) äro avkomlingar av de spanska erövrarna och kolonisterna. Genom dem är B. till odling och samhällsskick en spansk stat, språket är spanskt.

B. är delat på 8 departement (La Paz, Cochabamba, Potosí, Santa Cruz, Chuquisaca, Tarija, Oruro, Beni) och två territorier (Territorio de Colonias och Chaco). Romersk-katolska kyrkan är statsreligion. B. saknar ett fullständigt universitet men har i flera städer (Sucre, La Paz m. fl.) fakulteter för högre studier.

Författningen, av 28 okt. 1880, är likartad med övriga sydamerikanska republikers. Den verkställande makten innehas av en president, vald direkt av folket för fyra år; vid hans sida stå två vicepresidenter och ett kabinett med sex ministrar. Den lagstiftande makten utövas av en representation på två kamrar: senaten och deputeradekammaren. Senatorer och deputerade väljas genom direkta folkval, de förra för sex, de senare för fyra år; en tredjedel av senatorerna och halva antalet deputerade avgå vartannat år.

Armén. Genom lagar av 1875 och 1880 har allmänna värnplikten lagts till grund för arméns rekrytering. Varje medborgare från 19 till 50 års ålder är skyldig till tjänst i linjen under 6 år, i reserven under 16 år samt i territorialgardet i 10 år. Aktiva arméns styrka bestämmes årligen; den uppgår f. n. till omkr. 3,600 man; det antal värnpliktiga, som utöver de frivilligt anställda är behövt för att fylla aktiva armén, uttages genom lotning och har en tjänstgöringstid av omkr. ett år (vissa kategorier 6 månader); för övriga före kommer en kortare tids övning.

Flaggan är röd-gul-grön i horisontala fält (jfr Fla g g a). — *Vapnet* visar i bakgrunden ett solbelyst, snötäckt berg, där framför på en kulle ett bergverk samt i förgrunden till vänster en lama, till höger en sädeskärve och en palm.

Historia. V. delen av nuv. B. (sierran) ingick före den spanska tiden i Inkariket (se Peru, historia). Spanska erövringen skedde 1538, och landet togs till följd av sina mineralrikedomar och sitt silver snabbt i besittning; städer anlades, och Potosí blev främsta silverstaden i spanska Sydamerika. B. var en del av vicekonungadömet Peru (»Övre Peru»), införlivades 1780 under namnet Charcas i det nya vicekonungadömet La Plata, deltog i den patriotiska resningen 1809 och förklarade sig 1825 för oberoende republik, sedan Spaniens makt i Sydamerika definitivt brutits genom general Sucre seger vid Ayacucho i nedre Peru 1824 (se Sy d a m e r i k a, politisk historia). Den nya republiken antog till befriaren Bolívars ära namnet B., erhöi 1826 genom honom sin första författning; förste president blev general Sucre (1826—28). Stadga vann den nya republiken först långsamt. General Santa Cruz (president 1829—39) sökte förgäves göra sig till herre även i Peru. Mot militärväldet under generalerna J. Ballivian (1839—48), Belzu (1848—55) och Cordova (1855—57) bildades ett »liberalt» parti, som kom till makt med doktor Linares (1857—60), men därefter följde nya militärdiktaturer och presidentskiften (under presidenterna Cordova, Acha, Melgarejo, Morales, A. Ballivian och Frias) och slutligen under general Daza (1876—79) ett för B. ödesdigert krig i förbund med Peru mot Chile (se d. o.; historia). B. hade hittills varit kuststat vid Stilla oceanen intill 24° s. br. och där förfogad över kust-